

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик*

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
логопедії і спеціальних методик
протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.
Завідувач кафедри
Олексій ГАВРИЛОВ

МЕТОДИКА РАНЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ ПП 10

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Викладач (викладачі)	Ткач Оксана Михайлівна
Контактний телефон	тел. (03849) 7-63-68
E-mail	kaflogoped@ukr.net, kaflogoped@kpnu.edu.ua
Профайл викладача	https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/tkach-oksana-mykhajlivna/
Назва освітньої програми	Спеціальна освіта (Логопедія).
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта. (Логопедія)
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки. Нормативна навчальна дисципліна
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=10192

ПЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ

Міждисциплінарні зв'язки	«Логопедія», «Пропедевтика мовленнєвих порушень», «Спеціальна педагогіка осіб з порушеннями мовлення»
Мова викладання	українська

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2020-2021	2020-2021
Семестр вивчення	3-4	3-4
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	180 год.	180 год.
Кількість годин навчальних занять	90 год.	48 год.
Лекційні заняття	30 год.	16 год.
Практичні заняття	30 год.	16 год.
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	30 год.	16 год.
Самостійна та індивідуальна робота	90 год.	132 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен
Анотація курсу	Навчальна дисципліна «Методика раннього дослідження та підтримки розвитку дітей з тяжкими порушеннями мовлення» передбачає ознайомлення з особливостями обстеження дітей, застосовуванням діагностичних прийомів наочного матеріалу для вивчення особливостей розвитку дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Ознайомлення з принципами та прийомами раннього впливу щодо формування лексичної, граматичної та фонетичної сторони мовлення.	
Консультації з навчальної дисципліни	Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)	
Мета і завдання курсу	Забезпечити здобувачів вищої освіти основними науково-теоретичними та практичними знаннями щодо особливостей ранньої діагностики та корекції мовленнєвих порушень.	
	ФОРМАТ КУРСУ	
Форми та види проведення навчальних занять	<u>Форма</u> навчання – денна / заочна <u>Види</u> навчальних занять: лекційні, практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота	
Методи та форми контролю	<u>Методи контролю:</u> опитування, дискусії, вирішення проблемних ситуацій тощо. <u>Форми контролю:</u> поточний контроль (усне та письмове опитування, захист практичних робіт, тестування, презентації виконаних завдань, рефератів; підсумковий контроль (екзамен).	
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів.	
Індивідуальні завдання	Вивчення наукової літератури з предмету, розробка презентацій, адаптація та модифікація навчальних програм, написання рефератів	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	разом	Кількість годин				
		лекційні і заняття	практичні заняття	лабора торні заняття	самост ійна робота	індивідуальна робота
Тема 1. Науково-теоретичні засади проблеми діагностики та корекції мовленнєвого розвитку дітей раннього віку.	10	2	2	2	4	
Тема 2. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку	8	2	2	2	2	
Тема 3. Особливості мовленнєвого розвитку дітей раннього віку.	10	2	2	2	2	2
Тема 4. Історичні аспекти диференціальної діагностики. Завдання та проблеми диференціальної діагностики. Проблеми логопедичної діагностики. Класифікації мовленнєвих порушень у клінічному і психолого-педагогічному аспектах..	6	2	2	2		
Тема 5. Типологія закладів для надання ранньої допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями.	10	1	2	2	3	2
Тема 6. Особливості діагностичної роботи в різних типах установ для дітей із мовленнєвою патологією.	8	1	2	2	1	2
Тема 7. Діагностика мовленнєвих порушень у дітей раннього віку. Обстеження мовлення дитини раннього віку: психолого-педагогічне обстеження, логопедичне обстеження дитини, анкета для батьків	10	2	2	2	4	
Тема 8. Нові підходи до вивчення мовленнєвого розвитку дітей раннього віку. Співвідношення ознак незрілості та ушкодження центральної нервової системи. Характеристика відхилень у розвитку мовлення в дітей раннього віку	10	2	2	2	4	
Тема 9. Особливості вивчення дитини з фонетико-фонематичним порушенням (дислалія, стерта дизартрія, ринолалія).	8	2	2	2	2	

Тема 10. Діагностичне обстеження дитини і загальним недорозвиненням мовлення	8	2	2	2	2
Тема 11. Обґрунтування логопедичного висновку. Багаторівневий логопедичний висновок на основі медичного, логопедичного психологічного аспектів класифікацій	14	2	2	2	6
Тема 12. Методи та форми корекційно-розвивального навчання дітей раннього віку з ТПМ.	12	2	2	2	4
Тема 13. Інтегративні методики стимуляції розвитку дітей раннього віку	18	2	2	2	6
Тема 14. Новітні методики корекції імпресивного мовлення	20	3	2	2	8
Тема 15. Новітні методики корекції експресивного мовлення	22	3	2	2	10
Разом годин	180	30	30	30	90

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Тема 1. Науково-теоретичні засади проблеми діагностики та корекції мовленнєвого розвитку дітей раннього віку.	10				10
Тема 2. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку	8	1		1	6
Тема 3. Особливості мовленнєвого розвитку дітей раннього віку.	10	2	2		4
Тема 4. Історичні аспекти диференціальної діагностики. Завдання та проблеми диференціальної діагностики. Проблеми логопедичної діагностики. Класифікації мовленнєвих порушень у клінічному і психолого-педагогічному аспектах..	6				6
Тема 5. Типологія закладів для надання ранньої допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями.	10	1			6
Тема 6. Особливості діагностичної роботи в різних типах установ для дітей із мовленнєвою патологією.	8	1		2	3
Тема 7. Діагностика мовленнєвих порушень у дітей раннього віку. Обстеження мовлення дитини раннього віку: психолого-педагогічне обстеження, логопедичне обстеження дитини, анкета для батьків	10	2	2		4

Тема 8. Нові підходи до вивчення мовленнєвого розвитку дітей раннього віку. Співвідношення ознак незрілості та ушкодження центральної нервової системи. Характеристика відхилень у розвитку мовлення в дітей раннього віку	10	2		6	2	
Тема 9. Особливості вивчення дитини з фонетико-фонематичним порушенням (дислалія, стерта дизартрія, ринолалія).	8	1		1	4	2
Тема 10. Діагностичне обстеження дитини і загальним недорозвиненням мовлення	8	1		1	4	2
Тема 11. Обґрунтування логопедичного висновку. Багаторівневий логопедичний висновок на основі медичного, логопедичного психологічного аспектів класифікацій	14		2		8	4
Тема 12. Методи та форми корекційно-розвивального навчання дітей раннього віку з ТПМ.	12		2		8	2
Тема 13. Інтегративні методики стимуляції розвитку дітей раннього віку	18		2		10	6
Тема 14. Новітні методики корекції імпресивного мовлення	20			1	14	5
Тема 15. Новітні методики корекції експресивного мовлення	22			2	15	5
Разом годин	180	10	10	8		162

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації

- логопедія, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 2 – Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 10 – Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно- педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.

РН 17 – Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначени Кодексом академічної доброчесності в КПУ.

https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view

Положенням про дотримання академічної доброчесності

<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDdBGpb/view>

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організаційного освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Форми оцінювання

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

<https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdnA0dEV1YnFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ>

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)	Основна: 1. Гаврилова Н. С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей: монографія. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2011. 2. Логопедія: підручник. За ред. М .К. Шеремет. К.: Видав. дім „Слово“, 2015. 3. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : наук.-метод. посіб. / Н. В. Манько. - К. : КНТ, 2008. - 256 с. 4. Психолого-педагогічна діагностика розвитку дітей раннього дошкільного віку: Навчально-методичний посібник / За науковою редакцією Л. О. Федорович. Укладачі О. В. Гнітій, І. В. Макаренко, Л. О. Федорович -Кременчук: Християнська Зоря, 2008. – 217 с. 5. Тарасун В. В. Логодидактика: навч. посіб. К.: Видав. дім „Слово“, 2011. 6. Ткач О.М. Логопедія: формування семантичних полів слів у дітей з системними порушеннями мовлення. Монографія Кам'янець-Подільський: ПП «Аксіома», 2019. 7. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: метод. посіб. За заг. ред. Н. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. Таранченко О.М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. Київ: Видавнича група «АСК», 2012. Допоміжна: 1. Белова А.Б. Спеціальна методика розвитку мовлення: навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: «Медобори 2006», 2018. – 212 с. 2. Гаврилова Н. С. Класифікації порушень мовлення. <i>Збірник наукових праць Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка</i>. Кам'янець-Подільський, 2012. С. 293–315. 3. Галецька Ю.В. Особливості розвитку зв'язного мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями. Від науки – до практики: науково-методичний альманах. За заг. ред. І.В. Татяничкової. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2020. С. 46-49. 4. Конопляста С.Ю. Ринолалія від А до Я: Монографія К.: Книга-плюс, 2015. – 312с. 5. Лісова Л.І. Клінічна діагностика мовленнєвих порушень: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс» 2012. – 96 с. 6. Рібцун Ю. В. Формування лексичної складової семантичних полів слів у дітей різних вікових груп з ТПМ. <i>Особлива дитина</i>. 2012. № 4. С. 32-38. 7. Ткач О.М. Особливості написання логопедичного висновку. <i>Збірник наукових праць Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка</i>. Кам'янець-Подільський, 2014. С. 163–165. 8. Чередніченко Н.В., Горбачова Д.М. Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання: Навчально-методичний посібник. – К.: ДІА, 2016. - 212 с.
	Інтернет-ресурси: 1. Веб-сайт Міністерства освіти і науки України: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 2. Журнал «Бюлетень ВАК України» № 9-10, 2011 р., нові вимоги до оформлення дисертацій і авторефератів дисертацій:

	3. http://www.library.kpi.ua/system/files/byuleten_vak_ukr_9_10_2011.pdf 4. Урядовий портал – Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organi-a957 5. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-2021-%D0%BF#Text 6. Порядок зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0945-18#Text
--	---